

Isjomfruen

1

Lille Rudy

Lad os besøge Schweiz, lad os se os om i det herlige bjergland hvor skovene vokser op ad de stejle klippevægge. Lad os stige op på de blændende snemarken og igen gå ned i de grønne enge, hvor floder og bække bruser af sted som var de bange for at de ikke tidsnok skulle nå havet og forsvinde. Solen brænder i den dybe dal, den brænder også oppe på de tunge snemasser så at de i åringerne smelter sammen til skinnende isblokke og bliver rullende laviner, optårnede gletsjere. To sådanne ligger i de brede fjeldkløfter under »Schreckhorn« og »Wetterhorn« ved den lille bjergby Grindelwald. Mærkelige er de at se, og derfor kommer i sommertiden mange fremmede herhid fra alle verdens lande. De kommer over de høje, snebedækkede bjerge, de kommer nede fra de dybe dale, og da må de i flere timer stige, og alt som de stiger, sænker dalen sig dybere, de ser ned i den som så de fra en luftballon. Foroven hænger tit skyerne som tykke, tunge røggardiner om bjergspidserne, mens nede i dalen, hvor de mange brune træhuse ligger spredt, endnu en solstråle lyser og løfter frem en plet i strålende grønt som var den transparent. Vandet bruser, summer og suser dernede, vandet risler og klinger foroven, det ser ud dér som flagrende sølvbånd ned over klippen. På begge sider af vejen herop ligger bjælkehuse, hvert hus har sin lille kartoffelhav, og den er en nødvendighed, thi her inden døre er mange munde, her er fuldt af børn, og disse kan nok tære deres foder. Fra alle husene myldrer de frem, trænger sig om de rejsende, enten disse komme til fods eller til vogns. Hele børneflokket driver handel; de små falbyder og sælger nydeligt udskårne træhuse, som man ser dem bygget her i bjergene. Det være nu regnvejrr eller solskin, børnevrimlen kommer frem med sine varer.

For nogle og tyve år siden stod her en og anden gang, men altid noget fjernet fra de andre børn, en lille dreng der også ville handle. Han stod med et så alvorligt ansigt og med begge hænder fast om sin spånæske som ville han dog ikke slippe den. Men just denne alvor, og at fyren var så lille, var årsag til at han just blev bemærket, ja, kaldt på og tit gjorde den bedste handel, selv vidste han ikke hvorfor. Højere oppe på bjerget boede hans morfar, der snittede de fine, nydelige huse, og deroppe i stuen stod et gammelt skab fuldt op af den slags udskæringer; der var nøddeknækkere, knive, gafler og æsker med dejligt løvværk og springende gemser. Der var alt hvad der kunne glæde børneøjne, men den lille, Rudy blev han kaldt, så med større lyst og længsel på det gamle gevær under bjælken, det skulle han engang få, havde morfar sagt, men han måtte først blive stor og stærk nok til at bruge det. Så lille som drengen var, blev han dog sat til at passe gederne, og dersom det at kunne klatre med dem var at være en god vogter, ja, så var Rudy en god vogter. Han klatrede endogså lidt højere, han holdt af at tage fuglereder højt i træerne, forvoven og kæk var han, men smile så man ham kun når han stod ved det brusende vandfald, eller når han hørte en lavine rulle. Aldrig legede han med de andre børn, han kom kun sammen med dem når hans

morfar sendte ham ned for at gøre handel, og den syntes Rudy ikke stort om, hellere gad han kravle alene om på bjergene eller sidde hos morfar og høre ham fortælle om gammel tid og om folkefærdet nær herved i Meiringen, som han var fra. Det folkefærd havde ikke været der fra verdens første tid, sagde han, de var vandret ind. Højt oppe fra norden var de kommet, og der boede slægten og kaldtes »svenske«. Det var nu en hel klogskab at vide det, og det vidste Rudy, men han fik endnu mere klogskab ved anden god omgang, og det var husets besætning af dyreslægten. Der var en stor hund, Ajola, et arvegods efter Rudys far, og der var en hankat. Den især havde meget at betyde for Rudy, den havde lært ham at klatre.

»Kom med ud på taget!« havde katten sagt, og det ganske tydeligt og forståeligt, thi når man er barn og endnu ikke kan tale, forstår man udmærket høns og ænder, katte og hunde, de taler os lige så forståeligt som far og mor taler, man må bare være rigtig lille. Selv bedstefars stok kan da vrinske, blive til hest, med hoved, ben og hale. For nogle børn slipper denne forståen sildigere end for andre, og om disse siger man at de er langt tilbage, er grumme længe børn. Man siger så meget!

»Kom med, lille Rudy, ud på taget!« var noget af det første katten sagde, og Rudy forstod. »Det er alt sammen indbilledninger med at falde ned, man falder ikke når man ikke er bange for det. Kom, sæt din ene pote så, din anden så! Tag for dig med de forreste poter! Hav øjne i hovedet, og vær smidig i lemmerne! Er der en kløft, så spring, og hold dig fast, det gør jeg!« Og det gjorde også Rudy. Derfor sad han så tit på tagryggen hos katten, han sad med den i trætoppen, ja, højt på klipperanden, hvor katten ikke kom.

»Højere! Højere!« sagde træer og buske. »Ser du hvor vi klavrer op! Hvor højt vi når, hvor vi holder os fast, selv på den yderste smalle klippespids!«

Og Rudy nåede op ad bjerget tit før solen nåede derop, og der fik han sin morgendrik, den friske, styrkende bjergluft, den drik som kun Vorherre kan lave, og menneskene læse recepten til, og der står skrevet: Den friske duft af bjergets urter og dalens krusemynter og timian. Alt hvad tungt er, suger de hængende skyer ind i sig, og så karter vindene dem på granskovene, duftens ånd bliver luft, let og frisk, altid mere frisk. Den var Rudys morgendrik. Solstrålerne, solens velsignelse bringende døtre, kyssede hans kinder, og svimlen stod og lurede, men turde ikke nærme sig, og svalerne nede fra morfars hus, der var ikke færre end syv reder, fløj op til ham og gederne syngende: »Vi og I! Og I og vi!« Hilsener bragte de hjemmefra, selv fra de to høns, de eneste fugle i stuen, med hvilke Rudy dog ikke indlod sig. Hvor lille han end var, rejst havde han, og ikke så kort for sådan en lille purk. Født var han ovre i kanton Wallis og båret herhen over bjergene. Nylig havde han til fods besøgt det nære »Staubbach«, der som et sølvslør bølger i luften foran det snebedækkede, blændende hvide bjerg Jomfruen. Og i Grindelwald havde han været ved den store gletsjer, men det var en sørgelig historie, der fandt hans mor sin død, »der havde lille Rudy,« sagde morfar, »fået barnelystigheden blæst af sig.« »Da drengen var ikke år endnu, lo han mere end han græd,« havde mor skrevet, »men fra han sad i iskløften, var der kommet et ganske andet sind i ham.« Morfar talte ellers ikke meget derom, men på hele bjerget vidste man besked.

Rudys far havde, som vi ved, været postkarl. Den store hund i stuen havde altid fulgt ham på farten over Simplon ned til Genfersøen. I Rhônedalen i kanton Wallis boede endnu Rudys slægt på fars side, farbror var en dygtig gemsejæger og en velbekendt fører. Rudy var kun et år gammel da han mistede sin far, og moren ville nu gerne med sit lille barn hjem til sin slægt i Berner-Oberland. Nogle timers vej fra Grindelwald boede hendes far. Han snittede i

træ og fortjente derved så meget at han kunne hjælpe sig. I juni måned gik hun, bærende sit lille barn, i selskab med to gemsejægere, hjemvejs hen over Gemmi for at nå Grindelwald. Allerede var de kommet den længste vej, havde nået over højderyggen til snemarken, så allerede hendes hjemstavnsdal med alle dens kendte spredte træhuse, der var endnu kun den besværlighed at gå over det øverste af den ene store gletsjer. Sneen lå frisk faldet og skjulte en kløft, ikke ned just til den dybe bund hvor vandet brusede, men dog dybere end menneskehøjde. Den unge kone, der bar sit barn, gled, sank i og var borte, man hørte ikke et skrig, ikke et suk, men man hørte et lille barn græde. Der gik hen mere end en time før hendes to ledsagere fik fra det nærmeste hus nedenfor bragt tov og stænger hvormed de muligt kunne hjælpe, og efter stor besvær bragtes frem af iskløften to lig, som det syntes. Alle midler blev anvendt, og det lykkedes at kalde barnet til live, men ikke moren. Og således fik den gamle morfar en dattersøn i huset i stedet for en datter, den lille, der lo mere end han græd, men det syntes han nu at være blevet vænnet af med, den forandring var nok sket med ham i gletsjerspalten, i den kolde, underlige isverden hvor sjælene af de fordømte er lukket inde til dommens dag, som schweizerbonden tror.

Ikke uligt et brusende vand, isnet og knuget til grønne glasblokke, ligger gletsjeren, det ene store isstykke væltet på det andet. I dybden dernede bruser den rivende strøm af smeltet sne og is, dybe huler, mægtige kløfter løfter sig derinde, et vidunderligt glaspalads er det, og i dette bor Isjomfruen, gletsjerdronningen. Hun, den dræbende, den knusende, er halvt et luftens barn, halvt flodens mægtige herskerinde, derfor mægter hun at løfte sig med gemsens flugt op på snebjergets øverste tinde, hvor de dristigste bjergstigere må i isen hugge sig trin til fodfæste. Hun sejler på den tynde grankvist ned ad den rivende flod, springer dér fra klippeblok til klippeblok omflagret af sit lange, snehvide hår og sin blågrønne kjortel, der skinner som vandet i de dybe schweizersøer.

»Knuse, holde fast! Min er magten!« siger hun. »En dejlig dreng stjal man fra mig, en dreng jeg havde kysset, men ikke kysset til døde. Han er igen imellem menneskene, han vogter gederne på bjerget, kravler opad, altid opad, bort fra de andre, ikke fra mig! Min er han, jeg henter ham!«

Og hun bad svimlen røgte hendes ærinde. Der var ved sommertid Isjomfruen for lummert i det grønne hvor krusemynten trives. Og svimlen løftede sig og dukkede sig, der kom en, der kom tre, »svimlen« har mange søstre, en hel flok, og Isjomfruen kårede den stærkeste af de mange som råder inden døre og uden døre. De sidder på trappegelænderet og på tårnrækværket, de løber som et egern hen ad fjeldranden, de springer udenfor og træder luft som svømmeren træder vand, og lokker deres offer ud og ned i afgrunden. Svimlen og Isjomfruen, begge griber de efter menneskene som polyppen griber efter alt hvad der rører sig om den. Svimlen skulle gribe Rudy.

»Ja, grib mig ham!« sagde svimlen, »jeg mægter det ikke! Katten, det skarn, har lært ham sine kunster! Det menneskebarn har en magt for sig der støder mig bort. Jeg kan ikke nå den lille pøg når han hænger på grenen ud over afgrunden, og jeg gad kildre ham under fodsålerne, eller give ham en dukkert i luften! Jeg kan ikke!«

»Vi kan det!« sagde Isjomfruen, »du eller jeg! Jeg! Jeg!«

»Nej, nej!« klang det til dem som var det bjergekko af kirkeklokkernes klang, men det var sang, det var tale, det var et sammensmeltende kor fra andre naturånder, milde, kærlige og gode, solstrålernes døtre. De lejrer sig hver aften i krans på bjergtinderne, udbreder

deres rosenfarvede vinger, der alt som solen synker, blusser rødere og rødere, de høje alper gløder, menneskene kalder det »alpegløden«. Når så solen er nede, drager de ind i fjeldtoppene, i den hvide sne, sover der til sol står op, da kommer de atter frem. Særligt elsker de blomsterne, sommerfuglene og menneskene, og mellem disse havde de særligt udkåret sig den lille Rudy.

»I fanger ham ikke! I får ham ikke!« sagde de.

»Større og stærkere har jeg fanget og fået!« sagde Isjomfruen.

Da sang solens døtre en sang om vandringsmanden som hvirvelvinden rev kappen af og førte bort i stormende flugt. Hylsteret tog vinden bort, men ikke manden, »ham kan I kraftens børn gribe, men ikke holde, han er stærkere, han er åndigere end selv vi! Han stiger højere end solen, vor mor! Han har trylleordet der binder vind og vand så at de må tjene og lyde ham. I løser den tunge, trykkende vægt, og han løfter sig højere!«

Så dejligt lød det klokkeklingende kor.

Og hver morgen skinnede solstrålerne ind igennem det lille, eneste vindue i morfars hus, ind på det stille barn. Solstrålernes døtre kyssede ham, de ville optø, opvarme, bringe bort engang de iskys gletsjernes kongelige mø havde givet ham da han i sin døde mors skød lå i den dybe iskløft, og dér frelstes som ved et under.

2

Rejsen til det nye hjem

Og nu var Rudy otte år, hans farbror i Rhônedalen, hin side bjergene, ville tage drengen til sig. Der kunne han bedre oplæres og komme frem, det indså også morfar og gav derfor slip på ham.

Rudy skulle af sted. Der var flere at sige farvel til end morfar, der var først Ajola, den gamle hund.

»Din far var postkarl, og jeg var posthund,« sagde Ajola. »Vi har faret op og ned, jeg kender hundene og menneskene med på den anden side bjergene. At tale meget var ikke min vane, men nu da vi nok ikke har længe at tale sammen, vil jeg tale lidt mere end ellers. Jeg vil fortælle dig en historie som jeg altid har gået og tygget på. Jeg kan ikke forstå den, og det kan du heller ikke, men det kan nu også være det samme, for det har jeg fået ud af den at så ganske rigtigt er det ikke fordelt i verden for hunde eller for mennesker. Ikke alle er skabte til at ligge på skød eller søbe mælk. Jeg er ikke blevet vænnet til det, men jeg har set en hundehvalp køre med i postvogn og dér have menneskeplads, fruen som var herskab, eller han herskabet til, havde mælkeflaske med som hun gav ham af. Sukkerbrød fik han, men gad ikke engang æde det, snusede kun på det, og så åd hun det selv. Jeg løb i søle ved siden af vognen, sulten som en hund kan være det, jeg tyggede på mine egne tanker, det var ikke i sin rigtighed – men det er der nok meget som ikke er! Gid du må komme på skødet og køre i karet, men det kan man ikke selv lave sig, jeg har ikke kunnet det, hverken ved at gø eller gabe!«

Det var Ajolas tale, og Rudy tog den om halsen og kyssede den lige på dens våde mund, og så tog han katten i sine arme, men den vred sig ved det.

»Du bliver mig for stærk, og mod dig vil jeg ikke bruge kløer. Kravl du kun over bjergene, jeg har jo lært dig at kravle! Tro aldrig at du falder ned, så holder du dig nok!« Og så løb katten, for den ville ikke lade Rudy se at sorgen lyste den ud af øjnene.

Hønsene løb på gulvet, den ene havde mistet sin hale; en rejsende der ville være jæger, havde skudt halen af, idet mennesket tog hønen for en rovfugl.

»Rudy vil over bjergene,« sagde den ene høne.

»Han har altid jag,« sagde den anden, »og jeg holder ikke af at tage afsked,« og så trippede de af begge to.

Gederne sagde han også levvel, og de råbte: »Med! Med! Mæh!« og det var så sørgeligt.

Der var af egnens folk to flinke førere som just skulle over bjergene, de ville ned på den anden side ved Gemmi, dem fulgte Rudy med, og til fods. Det var en streng march for sådan en lille fyr, men kræfter havde han, og mod som ikke kunne blive træt.

Svalerne fløj et stykke med: »Vi og I! Og I og vi!« sang de. Vejen gik over den rivende »Lütschine«, der i mange små strømninger styrter frem fra Grindelwald-gletsjerens sorte kløft. Løse træstammer og stenbrokker tjener her som bro. Nu var de ovre ved ellekrattet og begyndte at gå op ad bjerget tæt ved hvor gletsjeren havde løsnet sig fra bjergsiden, og så gik de ud på gletsjeren over isblokke og uden omkring dem; krybe lidt, gå lidt måtte Rudy. Hans øjne strålede af bare fornøjelse, og så trådte han med sine jernbeslåede bjergsko, så fast som skulle han sætte mærke hvor han havde gået. Den sorte jordafsats som fjeldstrømmen havde gydt ud over gletsjeren, gav denne et forkalket udseende, men den blågrønne, glasagtige is skinnede dog frem. De små damme, inddæmmet af opskruede isblokke, måtte man udenom, og på denne vandring kom man nær en stor sten der lå gyngende på randen af en isspalte, stenen kom ud af ligevægt, faldt, rullede og lod ekkoet runge nede fra gletsjerens hule, dybe gange.

Opad, altid opad gik det. Gletsjeren selv strakte sig i højden som en flod af vildtoptårnede ismasser klemmt mellem stejle klipper. Rudy tænkte et øjeblik på hvad der var fortalt ham, at han med sin mor havde ligget nede i en af disse kuldeåndende kløfter, men snart igen var sådanne tanker borte, det var ham som en anden historie af de mange han havde hørt. En og anden gang når mændene troede at det var lidt for vanskeligt for den lille krabat at stige, rakte de ham hånden, men han var ikke træt, og på glatisen stod han fast som en gemse. Nu kom de ind på klippegrund, snart mellem mosløse sten, snart ind imellem lave graner og igen ud på den grønne græsgang, altid vekslende, altid nyt. Rundt om løftede sig snebjerge, dem han, som hvert barn her, kendte navnene på: »Jomfruen«, »Munken« og »Eiger«. Rudy havde aldrig før været så højt, aldrig før betrådt det udstrakte snehav. Det lå med de ubevægelige snebølger, dem vinden blæste enkelte snefnug fra, som den blæser skummet af søens vande. Gletsjer ved gletsjer holder, om man kan sige det, hinanden hånd i hånd, hver er et glaspalads for Isjomfruen, hvis magt og vilje er: at fange og begrave. Solen brændte varmt, sneen var så blændende og som oversået med hvidblå, funkende diamantblink. Utallige insekter, særligt sommerfugle og bier, lå i masse døde på sneen, de havde vovet sig for højt, eller vinden båret dem til de udåndede i denne kulde. Om Wetterhorn hang ligesom en finkartet sort uldtot, en truende sky. Den sænkede sig, bugnende af hvad den gemte i sig, en »føn«, voldelig i dens magt når den brød løs. Indtrykket af den hele

vandring, nattekvarteret heroppe, og vejen videre frem, de dybe fjeldkløfter hvor vandet i en tankesvimlende lang tid havde gennemsavet stenblokkene, hæftede sig uforglemmelig i Rudys erindring.

En forladt stenbygning, hin side snehavet, gav ly og læ til at overnatte, her fandt de trækul og grangrene. Bålet blev snart tændt, nattelejet lavet, så godt man kunne det, mændene satte sig om ilden, røg deres tobak og drak den varme, krydrede drik de selv havde lavet. Rudy fik sin del, og der blev talt om alpelandets hemmelighedsfulde væsener, om de sælsomme kæmpeslanger i de dybe søer, om natfolket, spøgelseshæren der bar den sovende gennem luften til den vidunderlige svømmende stad Venedig, den vilde hyrde der drev sine sorte får hen over græsgangen. Havde man ikke set disse, så havde man dog hørt lyden af deres klokker, hørt hjordens uhyggelige brøl. Rudy lyttede med nysgerrighed, men uden al frygt, den kendte han ikke, og idet han lyttede, troede han at fornemme det spøgelsesagtige, hule brøl. Ja, det blev mere og mere lydeligt, mændene hørte det også, standsede i deres tale, lyttede og sagde til Rudy at han ikke måtte sove.

Det var en føn der blæste, den voldsomme stormvind der kaster sig fra bjergene ned i dalen og i sin voldsomhed knækker træer som om de var rør, flytter bjælkehusene fra flodens ene bred over til den anden som vi flytter en skakbrik.

En time var gået da de sagde Rudy at nu var det overstået, nu kunne han sove, og træt af marchen sov han som på lovbud.

Tidligt på morgenen brød de op. Solen belyste den dag for Rudy nye bjerge, nye gletsjere og snemarken. De var trådt ind i kanton Wallis og var på hin side den bjergryg man så fra Grindelwald, men endnu langt fra det nye hjem. Andre bjergkløfter, andre græsgange, skove og fjeldstier udfoldede sig, andre huse, andre mennesker viste sig, men hvilke mennesker så han, vanskabninger var de, uhyggelige, fede, hvidgule ansigter, halsen et tungt, hæsligt kød, hængende posende ud. Det var kretinere, sygeligt slæbte de sig frem og så med dumme øjne på de fremmede som kom. Kvinderne så mest forfærdelige ud. Var det menneskene i det nye hjem?

3

Farbror

I farbrors hus, hvorhen Rudy kom, så gudskelov menneskene ud som Rudy var vant til at se dem. Én eneste kretiner kun var her, en stakkels fjollet knøs, en af disse stakkels skabninger der i deres fattigdom og forladthed altid i kanton Wallis går på omgang i familier og bliver et par måneder i hvert hus, stakkels Saperli var just her da Rudy kom.

Farbror var en kraftig jæger endnu, kunne dertil bødkerhåndværket. Hans kone en lille, livlig person med et næsten fugleansigt, øjne som en ørn, halsen lang og ganske dunet.

Alt var nyt for Rudy, påklædning, skik og brug, sproget selv, men dette ville barneøret snart lære at forstå. Velhavende så her ud i forhold til hjemmet hos morfar. Stuen var større de boede i, væggene pranget med gemsehorn og blankpolerede bøsser, over døren hang billedet af Gudsmoder, friske alperoser og en brændende lampe stod foran.

Farbror var som sagt en af egnens dygtigste gemsejægere og dertil den mest øvede og bedste fører. Her i huset skulle nu Rudy være kæledæggen, rigtignok var her allerede en sådan en, det var en gammel, blind, døv jagthund som ikke mere kunne gøre gavn, men det havde den gjort. Man huskede på dyrets dygtighed i tidligere år, og derfor hørte det nu med til familien og skulle have sine gode dage. Rudy klappede hunden, men den indlod sig ikke mere med fremmede, og det var jo endnu Rudy, men ikke længe; han slog snart rod i hus og hjerte.

»Her er ikke så slemt i kanton Wallis!« sagde farbror, »gemser har vi, de dør ikke så snart ud som stenbukkene! Meget bedre er her end i gammel tid. Hvor meget der end fortælles til hæder for den, vor er dog bedre, her er kommet hul på posen, kommet lufttræk i vor indelukkede dal. Der kommer altid noget bedre frem når det gamle aflægs falder,« sagde han, og blev farbror rigtig snaksom, da fortalte han om sine barndomsår og det lige op i sin fars kraftigste tid da Wallis var, som han kaldte det, en lukket pose med alt for mange syge folk, ynkelige kretinere. »Men de franske soldater kom, de var de rigtige doktorer, de slog straks sygdommen ihjel og personerne med. Slå kan franskmændene, slå et slag på mange måder, og pigerne kan også slå!« og derved nikkede farbror til sin franskfødte kone og lo. »De franske kan slå i stenene så de giver sig! Simplon-vejen har de slået i klipperne, slået dér en vej så at jeg nu kan sige til et treårs barn, gå du ned i Italien! Hold dig bare til landevejen, og ungen finder ned i Italien når han holder sig til landevejen!« og så sang farbror en fransk vise og råbte hurra for Napoleon Bonaparte.

Da hørte Rudy første gang om Frankrig, om Lyon, den store stad ved Rhônefloden, og der havde farbror været.

Om ikke mange år skulle Rudy nok blive en flink gemsejæger, anlæg dertil havde han, sagde farbror, og han lærte ham at holde på en bøsse, sigte og skyde den af. Han tog ham i jagttiden med op i bjergene, lod ham drikke af det varme gemseblod for at tage svimlen fra jægeren. Han lærte ham at kende tiden når på de forskellige bjergsider lavinerne ville rulle ved middagstid eller ved aftenstid alt som solen virkede der med sine stråler. Han lærte ham ret at give agt på gemserne og lære af dem springet så at man faldt på benene og stod fast, og var der i fjeldkløften ikke støtte for foden, så måtte man se at støtte sig med albuerne, klamre sig fast med musklerne man havde i lår og læg. Nakken selv kunne bide fast om nødigt var. Gemserne var kloge, stillede deres forpost ud, men jægeren må være klogere, gå dem af lugtspor. Narre dem kunne han, sin kjortel og hat hang han op på alpestocken, og gemsen tog kjolen for manden. Denne spas drev farbror en dag han med Rudy var på jagt. Fjeldstien var smal, ja, der var fast slet ingen, en tynd gesims var det tæt ved den svimlende afgrund. Sneen dér lå halvt optøet, stenen smuldrede når man trådte der, farbror lagde sig derfor ned så lang han var, og krøb fremad. Hver sten der brækkede af, faldt, stødte mod, sprang og rullede igen, den gjorde mange spring fra klippevæg mod klippevæg før den kom i ro i den sorte dybde. Et hundrede skridt bagved farbror stod Rudy på den yderste faste klippekold, og han så i luften komme, svævende hen over farbror, en mægtig lammegrib, der med sit vingeslag ville kaste den krybende orm i afgrunden for at gøre ham til ådsel. Farbror havde kun øje på gemsen der med sit unge kid var til syne hin side kløften. Rudy holdt øje med fuglen, forstod hvad den ville, og derfor havde han hånden på bøszen for at trykke løs. Da satte gemsen i et spring op, farbror skød, og dyret var truffet af den dræbende kugle, men kiddet af sted som var det prøvet og øvet et helt liv i flugt og fare. Den uhyre

fugl tog en anden fart, skrækket ved knaldet. Farbror vidste ikke om sin fare, hørte den først af Rudy.

Som de nu i bedste humør gik på hjemvejen, og farbror fløjtede en vise fra sine drengeår, lød med ét en egen lyd ikke langt borte. De så til siderne, de så opad, og der i højden, på den skrånende fjeldafsats, løftede sig snedækket, det bølgede som når vinden farer ind under et udbredt stykke linned. Bølgehøjderne knækkedes som var det marmorplader der brast og løste sig i skummende, styrtende vande, rungende som dæmpet tordendrøn. Det var en lavine som styrtede, ikke ned over Rudy og farbror, men nær, alt for nær ved dem.

»Hold dig fast, Rudy!« råbte han. »Fast, med alle kræfter!«

Og Rudy greb om træstammen tætved. Farbror klatrede over ham op i træets grene og holdt sig fast mens lavinen rullede mange favne borte fra dem, men vindfanget, stormfinnerne ud fra den, knækkede og brød rundt om træer og buske som var de kun tørre rør, og kastede dem vidt om. Rudy lå knuget ned mod jorden, træstammen han holdt sig ved, var som savet over, og kronen kastet et langt stykke bort. Der, mellem de knækkede grene, lå med knust hoved farbror, hans hånd var endnu varm, men ansigtet ikke til at kende. Rudy stod bleg og sitrende, det var den første skræk i hans liv, den første rædselsstund han kendte.

Med dødsbudskab kom han i den sildige aften til hjemmet, der nu var sorgens hjem. Hustruen stod uden ord, uden tårer, og først da liget bragtes, kom smerten til udbrud. Den stakkels kretiner krøb i sin seng, man så ham ikke den hele dag, mod aften kom han til Rudy.

»Skriv brev for mig! Saperli kan ikke skrive. Saperli kan gå med brev på posthuset.«

»Brev fra dig?« spurgte Rudy. »Og til hvem?«

»Til den Herre Krist!«

»Hvem mener du dermed?«

Og den halvfjollede, som de kaldte kretineren, så med et rørende blik på Rudy, foldede sine hænder og sagde så højtideligt og fromt:

»Jesus Krist! Saperli vil sende ham brev, bede ham at Saperli må ligge død og ikke mand i huset her.«

Og Rudy trykkede hans hånd. »Det brev når ikke derhen. Det brev giver os ham ikke tilbage.« Vanskeligt var det for Rudy at forklare ham umuligheden.

»Nu er du husets støtte,« sagde plejemoren, og Rudy blev det.

4

Babette

Hvem er den bedste skytte i kanton Wallis? Ja, det vidste gemserne: »Tag dig i agt for Rudy!« kunne de sige. »Hvem er den kønneste skytte?« »Ja, det er Rudy!« sagde pigerne, men de sagde ikke: »Tag dig i agt for Rudy!« det sagde ikke engang de alvorlige mødre, thi han nikkede lige så venligt til dem som til de unge piger, han var så kæk og glad, hans kinder var brune, hans tænder friske hvide, og øjnene skinnede kulsorte, en køn karl var han og kun tyve år. Isvandet bed ikke koldt på ham når han svømmede. Vende sig i vandet som en fisk kunne han, klatre som ingen anden, klæbe sig fast som en snegl til klippevæggen, der

var gode muskler og sener i ham. Det viste han også i springet, katten havde først lært ham det og gemserne siden. Den bedste fører at betro sig til var Rudy, han ville derved kunne samle sig en hel formue. Bødkerhåndværket, som farbror også havde lært ham, havde han ikke tanke for, hans lyst og længsel var at skyde gemser; det bragte også penge ind. Rudy var et godt parti, som man sagde, ville han kun ikke se over sin stand. Han var i dansen en danser som pigerne drømte om, og en og anden vågen gik og tænkte på.

»Mig har han kysset i dansen!« sagde skoleholderens Anette til sin kæreste veninde, men det skulle hun ikke have sagt, selv til sin kæreste veninde. Sligt er ikke let at holde på, det er som sand i en hullet pose, det løber ud. Snart, ihvor skikkelig og brav Rudy var, vidste man dog at han kyssede i dansen, og dog havde han slet ikke kysset den han helst ville have kysset.

»Lur ham!« sagde en gammel jæger, »han har kysset Anette, han har begyndt med A og vil nok kysse hele alfabetet igennem.«

Et kys i en dans var endnu alt hvad der kunne føres i sladderen om Rudy, men kysset havde han Anette, og hun var slet ikke hans hjertes blomst.

Nede ved Bex, mellem de store valnøddetræer tæt ved en lille rivende bjergstrøm, boede den rige møller. Våningshuset var en stor bygning på tre stokværk med små tårne tækket med træspåner og beslået med blikplader som skinnede i sol- og måneskin. Det største tårn havde til fløj en skinnende pil der borede sig gennem et æble, det skulle tyde på Tells pileskud. Møllen tog sig velhavende og pyntelig ud, lod sig både tegne og beskrive, men møllerens datter lod sig ikke tegne og beskrive, det ville i det mindste Rudy sige, og dog stod hun tegnet af i hans hjerte. Begge hendes øjne strålede derinde så at der var en hel ildebrand. Den var kommet der lige med ét, ligesom anden ildebrand kommer, og det underligste derved var at møllerens datter, den nydelige Babette, havde ikke tanker derom, hun og Rudy havde aldrig talt så meget som to ord sammen.

Mølleren var rig, den rigdom gjorde at Babette sad meget højt at nå op til, men ingenting sidder så højt, sagde Rudy til sig selv, man kan jo nå op til det. Man må klatre, og man falder ikke ned når man ikke tror på det. Den lærdom havde han hjemmefra.

Nu traf det sig at Rudy havde ærinde i Bex, det var en hel rejse derhen, jernbanen her var da endnu ikke bragt i stand. Fra Rhône-gletsjeren, hen under Simplon-bjergets fod, mellem mange og vekslende bjerghøjder, strækker sig den brede Wallisdal med sin mægtige flod, Rhône, der tit svulmer og skyller hen over mark og veje, ødelæggende alt. Mellem byerne Sion og St. Maurice gør dalen en bugt, bøjer sig som en albue og bliver nedenfor Maurice så smal at den kun har plads for flodlejet og den snævre kørevej. Et gammelt tårn, som skildvagt for kanton Wallis, der her slutter, står på bjergsiden og ser hen over den murede bro til toldhuset på den anden side, dér begynder kanton Vaud, og den nærmeste dér ikke langt fra liggende by er Bex. Herovre, ved hvert skridt fremad, svulmer alt i fylde og frugtbarhed, man er som i en have af kastanjetræer og valnøddetræer, hist og her titter cypresser og granatblomster frem. Sydligt varmt er her, som var man kommet ind i Italien.

Rudy nåede Bex, røgtede sit ærinde, så sig om, men ikke en svend fra møllen, endsige Babette, fik han at se. Det var ikke som det skulle være.

Det blev aften, luften var fyldt med duft fra den vilde timian og de blomstrende linde. Der lå ligesom et skinnende, luftblåt slør om de skovgrønne bjerge, der var udbredt en stilhed, det var ikke søvnens, ikke dødens, nej, det var som om den hele natur holdt sit åndedræt tilbage,

som følte den sig stillet for at dens billede skulle fotograferes på den blå himmelgrund. Hist og her mellem træerne, hen over den grønne mark stod stænger der holdt telegrafråden, ført gennem den stille dal. Op til en af disse hældede sig en genstand, så ubevægelig at man måtte tro det var en udgået træbul, men det var Rudy der stod her lige så stille som den hele omgivelse i dette øjeblik. Han sov ikke, var endnu mindre død, men ligesom der gennem telegrafråden tit flyver store verdensbegivenheder, livsmomenter af betydenhed for den enkelte, uden at tråden ved en sitren eller ved en tone tyder derpå, således gik der gennem Rudy tanker, mægtige, overvældende, hans livs lykke, hans fra nu af »stadige tanke.« Hans øjne var hæftede på ét punkt mellem løvet, et lys i møllerens våningsstue, hvor Babette boede. Så stille som Rudy stod, skulle man tro, at han sigtede for at skyde en gemse, men selv var han i dette øjeblik lig gemsen, der i minutter kan stå som var den mejslet ud af fjeldet, og pludselig idet en sten ruller, gør sit spring og jager af sted. Og det gjorde netop Rudy; der rullede en tanke.

»Aldrig fortabe!« sagde han. »Besøg i møllen! Godaften til mølleren, goddag til Babette. Man falder ikke når man ikke tror det! Babette må dog engang se mig, skal jeg være hendes mand!«

Og Rudy lo, var ved godt mod og gik til møllen. Han vidste hvad han ville, han ville have Babette.

Floden med dens hvidgule vand bruste af sted, piletræer og linde hang ud over det ilende vand. Rudy gik ad stien, og som der står i den gamle barnesang:

»— — til møllerens hus,
men der var ingen hjemme
uden et lille kattepus!«

Stuekatten stod på trappen, skød ryg og sagde: »Miav!« men Rudy havde ikke tanke for den tale. Han bankede på, ingen hørte, ingen lukkede op. »Miav!« sagde katten. Havde Rudy været lille, så havde han forstået dyrenes sprog og hørt at katten sagde: »Her er ingen hjemme!« Nu måtte han over på møllen og spørge sig for; der fik han da besked. Husbond var på rejse, langvejs borte i den stad Interlaken, *inter lacus*, mellem søerne,« som skolemesteren, Anettes far, i sin lærdom havde forklaret. Der langvejs borte var mølleren og Babette med. Der var stort skyttelav, det begyndte i morgen den dag og varede hele otte dage. Schweizerne fra alle de tyske kantonen kom der.

Stakkels Rudy, kunne man sige, det var ikke den heldigste tid han kom til Bex, han kunne vende om igen, og det gjorde han, tog vejen over St. Maurice og Sion til sin egen dal, sine egne bjerge, men forknytt var han ikke. Da solen næste morgen kom op, var hans humør for længe siden oppe, det havde aldrig været nede.

»Babette er i Interlaken, mange dagsrejser herfra,« sagde han til sig selv. »Det er en lang vej derhen vil man gå ad den slagne landevej, men det er ikke så langt stikker man over bjergene, og det er just vejen for en gemsejæger! Den vej har jeg gået før, derovre er min hjemstavn hvor jeg som lille var hos morfar! Og skyttelav har de i Interlaken! Der vil jeg være den første, og det vil jeg også være hos Babette når jeg først har gjort bekendtskab!«

Med sin lette ransel, søndagsstadsen i den, gevær og jægertaske, gik Rudy op ad bjerget, den korte vej, der dog var temmelig lang, men skyttelavet var jo først begyndt i dag og varede længere end ugen ud. I al den tid blev, havde man sagt, mølleren og Babette hos deres slægtinge i Interlaken. Hen over Gemmi gik Rudy, han ville ned ved Grindelwald.

Sund og glad skred han af sted opad i den friske, den lette, den styrkende bjergluft. Dalen sank dybere, synskredsen blev videre. Her en snetop, der en snetop, og snart den skinnende hvide alperække. Rudy kendte hvert snebjerg. Han styrede hen mod Schreckhorn, det løftede sin hvidpudrede stenfinger højt i den blå luft.

Han var endelig over højderyggen, græsgangene hældede ned mod hjemmets dale. Luften var let, sindet let, bjerg og dal stod i fylde med blomster og grønt, hjertet var fuldt af ungdomstanken: Man bliver aldrig gammel, man skal aldrig dø; leve, råde, nyde! Fri som en fugl, let som en fugl var han. Og svalerne fløj forbi og sang som i barndoms tid: »Vi og I! Og I og vi!« Alt var flugt og glæde.

Dernede lå den fløjlgrønne eng bestrøet med brune træhuse, Lütschinefloden summede og brusede. Han så gletsjeren med dens glasgrønne kanter i den smudsige sne, de dybe spalter, den øverste og nederste gletsjer så han. Klokkerne klang fra kirken over til ham som ville de ringe velkommen i hjemmet. Hans hjerte bankede stærkere, udvidede sig således at Babette derinde blev et øjeblik borte, så stort blev hans hjerte, så fyldt af minder.

Han gik igen hen ad den vej hvor han som lille purk havde stået med de andre børn ved grøftekanten og solgt udskårne træhuse. Deroppe bag granerne lå endnu morfars hus, fremmede boede der. Børn kom løbende på vejen, de ville handle, et af dem rakte frem en alperose, Rudy tog den som et godt tegn og tænkte på Babette. Snart var han nede over broen hvor de to Lütschiner forener sig, løvtræerne tog til, valnøddetræerne gav skygge. Nu så han vajende flag, det hvide kors i den røde dug som schweizeren og dansken har det, og foran ham lå Interlaken.

Det var rigtignok en pragtby som ingen anden, syntes Rudy. En schweizerby i søndagskjole, den var ikke som de andre købstæder en hob af svære stenhuse, tung, fremmed og fornem, nej! Her så det ud som om træhusene oppe fra bjergene var løbet ned i den grønne dal ved den klare, pilsnare flod og havde stillet sig i række lidt ud og ind for at danne gade. Og den prægtigste af alle gaderne, ja, den var rigtignok vokset op siden Rudy som lille sidst var her. Den syntes at være blevet til ved at alle de nydelige træhuse morfar havde snittet, og hvoraf skabet hjemme var fuldt, her havde stillet sig og var vokset op i kraft som de gamle, ældste kastanjetræer. Hvert hus var et hotel, som det kaldtes, med udskåret træværk om vinduer og altaner, fremspringende tage så pyntelige og sirlige, og foran hvert hus en hel blomsterhave ud til den brede, makadamiserede landevej. Langs med den, kun på dens ene side, stod husene, de ville ellers have skjult den friske grønne eng lige ud for, hvor køerne gik med klokker der klang som på de høje alpegræsgange. Engen var omsluttet af høje bjerge der lige midt for ligesom trådte til side så at man ret kunne se det skinnende, sneklædte bjerg »Jomfruen«, det dejligst formede af alle Schweiz' bjerge.

Hvilken mængde af pyntede herrer og damer fra fremmede lande, hvilken vrimmel af landboere fra de forskellige kantonen. Skytterne bar deres numre til skud i krans om hatten. Her var musik og sang, lirekasser og blæseinstrumenter, råb og støjen. Huse og broer var pyntet med vers og emblemer, flag og faner vajede, bøsseerne knaldede skud på skud, det var den bedste musik i Rudys ører, han glemte i alt dette ganske Babette, for hvis skyld han dog var kommet her.

Skytterne trængte sig til skiveskydning, Rudy var snart imellem dem og den dygtigste, den lykkeligste, altid traf han i det midterste sorte.

»Hvem er dog den fremmede, purunge jæger?« spurgte man. »Han taler det franske sprog som det tales i kanton Wallis. Han gør sig også ganske godt tydeligt i vort tysk,« sagde nogle. »Som barn skal han have levet her i enen ved Grindelwald,« vidste en af dem.

Der var liv i krabaten: Hans øjne lyste, hans blik og arm var sikker, derfor traf han. Lykken giver mod, og mod havde jo altid Rudy. Snart havde han allerede her en hel kreds af venner om sig, han blev både hædret og hyldet, Babette var næsten rent ude af hans tanker. Da slog en tung hånd ham på skulderen, og en grov stemme tiltalte ham i det franske sprog.

»I er fra kanton Wallis?«

Rudy vendte sig om og så et rødt, fornøjet ansigt, en tyk person, det var den rige møller fra Bex. Han skjulte med sin brede krop den fine, nysselige Babette, der dog snart tittede frem med de strålende, mørke øjne. Den rige møller tog til indtægt at det var en jæger fra hans kanton der gjorde de bedste skud og var den hædrede. Rudy var rigtignok et lykkens barn. Hvad han var vandret af sted efter, men nu på stedet næsten havde glemt, søgte ham op. Hvor man langt fra sit hjem træffer folk hjemvejs fra, der kender man hinanden, der taler man til hinanden. Rudy var ved skyttefesten den første ved sine skud, ligesom mølleren hjemme i Bex var den første ved sine penge og sin gode mølle. Og så trykkede de to mænd hinanden i hænderne, det havde de aldrig gjort før. Også Babette tog Rudy så trohjertig i hånden, og han trykkede hendes igen og så på hende så at hun blev ganske rød ved det.

Mølleren fortalte om den lange vej de havde rejst herhid, de mange store byer de havde set. Det var en ordentlig rejse: De havde sejlet på dampskib, kørt med damp og med post.

»Jeg er gået den kortere vej,« sagde Rudy. »Jeg er gået over bjergene. Ingen vej er så høj man jo kan komme den!«

»Men også brække halsen!« sagde mølleren. »Og I ser just ud til at I engang skal brække halsen, så forvoven som I er!«

»Man falder ikke når man ikke selv tror det!« sagde Rudy.

Og møllerens slægt i Interlaken hos hvem mølleren og Babette var i besøg, bad Rudy se lidt ind til dem, han var jo fra samme kanton som deres slægting. Det var et godt tilbud for Rudy, lykken var med ham, som den altid er med den der stoler på sig selv og husker på: »Vorherre giver os nødderne, men han knækker dem ikke for os!«

Og Rudy sad ligesom i familie hos møllerens slægt, og der udbragtes en skål for den bedste skytte, og Babette klinkede med, og Rudy takkede for skålen.

Mod aften gik de alle den smukke vej langs de pyntelige hoteller under de gamle valnøddetræer, og der var sådan en folkemængde, en trængsel, at Rudy måtte byde Babette armen. Han var så glad over at han havde truffet folk fra Vaud, sagde han. Vaud og Wallis var gode nabokantoner. Han sagde sin glæde så inderlig at Babette syntes at hun måtte trykke ham i hånden derfor. De gik der næsten som gamle bekendte, og morsom var hun, det lille, yndige menneske. Det klædte hende så nydeligt, syntes Rudy, at udpege det latterlige og overdrevne i de fremmede damers påklædning og måden de gik på, og det var slet ikke for at gøre nar, thi det kunne være meget retskafne mennesker, ja, søde og elskelige, det vidste Babette, hun havde en gudmor der var en sådan meget fornem, engelsk dame. For atten år siden da Babette blev døbt, var hun i Bex. Hun havde givet Babette den kostbare nål hun bar på sit bryst. To gange havde gudmor skrevet brev, og i år skulle de, her i Interlaken, have mødt hende med hendes døtre, der var gamle piger, op imod de tredive, sagde Babette – hun var jo kun atten.

Den søde, lille mund stod ikke stille et øjeblik, og alt hvad Babette sagde, klang for Rudy som ting af den største vigtighed, og han fortalte igen hvad han havde at fortælle, fortalte: Hvor tit han havde været i Bex, hvor godt han kendte møllen, og hvor ofte han havde set Babette, men hun rimeligvis aldrig havde bemærket ham, og nu sidst da han kom til møllen, og det med mange tanker som han ikke kunne sige, var hun og hendes far borte, langvejs borte, men dog ikke længere end man nok kunne kravle over den mur der gjorde vejen lang. Ja, han sagde dét, og han sagde så meget. Han sagde hvor godt han syntes om hende – og at det var for hendes skyld og ikke for skyttelavet at han var kommet.

Babette blev ganske stille, det var næsten alt for meget han betroede hende at bære.

Og mens de gik, sank solen bag den høje fjeldvæg. »Jomfruen« stod i en pragt og glans omgivet af de nære bjerges skovgrønne krans. De mange mennesker stod stille og så derhen, også Rudy og Babette så på al den storhed.

»Intetsteds er dejligere end her!« sagde Babette.

»Intetsteds!« sagde Rudy og så på Babette.

»I morgen må jeg bort,« sagde han lidt efter.

»Besøg os i Bex!« hviskede Babette, »det vil fornøje min far.«

5

På hjemvejen

O, hvor meget havde Rudy at bære da han næste dag gik hjem over de høje bjerge. Ja, han havde tre sølvbægere, to udmærkede bøsser og en kaffekande af sølv, den kunne man bruge når man satte bo. Det var dog ikke det vægtigste, noget vægtigere, mægtigere bar han, eller bar ham hjem over de høje bjerge. Men vejret var råt, gråt, regnfuldt og tungt. Skyerne sænkede sig som sørgeslør over bjerghøjderne og indhyllede de skinnende bjergtoppe. Fra skovgrunden klang de sidste økseslag, og ned ad bjergsiden rullede træstammer, som pindeværk at se fra højden, men nær ved masttunge træer. Lütschinen bruste sin ensformige akkord, vinden susede, skyerne sejlede. Tæt ved Rudy gik pludselig en ung pige, han havde ikke bemærket hende før hun var lige tæt ved ham, også hun ville over fjeldet. Hendes øjne havde en egen magt, man måtte se ind i dem, de var så sælsomt glasklare, så dybe, bundløse.

»Har du en kæreste?« spurgte Rudy, al hans tanke var fyldt med at have en kæreste.

»Jeg har ingen,« sagde hun og lo, men det var som hun talte ikke et sandt ord. »Lad os ikke gå en omvej!« blev hun ved. »Vi må mere til venstre, det er kortere.«

»Ja, til at falde i en iskløft,« sagde Rudy. »Ved du ikke bedre vej og vil være fører!«

»Jeg kender just vejen!« sagde hun, »og jeg har mine tanker med mig. Dine er nok nede i dalen, heroppe skal man tænke på Isjomfruen, hun er ikke menneskene god, siger menneskene.«

»Jeg frygter hende ikke,« sagde Rudy, »hun måtte slippe mig da jeg var barn, jeg skal nok slippe hende nu jeg er ældre!«

Og mørket tog til, regnen faldt, sneen kom, den lyste, den blændede.

»Ræk mig din hånd, så skal jeg hjælpe dig med at stige!« sagde pigen, og hun rørte ham med iskolde fingre.

»Du hjælpe mig!« sagde Rudy. »Ikke endnu behøvede jeg kvindehjælp for at klatre!« og han gik raskere til, bort fra hende. Snefoget slog som et gardin om ham, vinden susede, og bagved sig hørte han pigen lo og sang, det klang så underligt. Det var nok trolldøj i Isjomfruens tjeneste. Rudy havde hørt om det da han som lille overnattede heroppe på sin vandring over bjergene.

Sneen faldt tyndere, skyen lå under ham. Han så tilbage, der var ingen mere at se, men han hørte latter og jodlen, og ikke lød det som kom det fra et menneske.

Da Rudy endelig nåede bjergets øverste del, hvor bjergstien gik ned mod Rhône-dalen, så han i den klare blå luftstribе i retning mod Chamouny to klare stjerner, de lyste så funklende, og han tænkte på Babette, på sig selv og sin lykke og blev varm ved tankerne.

6

Besøget i møllen

»Herskabstøj bringer du i huset!« sagde den gamle plejemor, og hendes sælsomme ørneøjne lynede, hun bevægede den magre hals endnu hurtigere i sælsomme drejninger.

»Lykken er med dig, Rudy! Jeg må kysse dig, min søde dreng!«

Og Rudy lod sig kysse, men det var at se på hans ansigt at han fandt sig i omstændighederne, de små huslige besværligheder. »Hvor du er køn, Rudy!« sagde den gamle kone.

»Bild mig ikke noget ind!« sagde Rudy og lo, det fornøjede ham dog.

»Jeg siger det igen!« sagde den gamle kone, »lykken er med dig!«

»Ja, i det tror jeg dig!« sagde han og tænkte på Babette.

Aldrig før havde han længtes som nu efter den dybe dal.

»De må være kommet hjem,« sagde han til sig selv. »Det er allerede to dage over tiden da de ville komme her. Jeg må til Bex!«

Og Rudy kom til Bex, og møllerens var hjemme. Godt blev han modtaget, og hilsener fik han fra familien i Interlaken. Babette talte ikke meget, hun var blevet så tavs, men øjnene talte, det var også aldeles nok for Rudy. Mølleren, der ellers gerne havde ordet, han var vant til at man altid lo ad hans indfald og ordspil, han var jo den rige møller, lod til at han hellere hørte Rudy fortælle jagteventyr, besværligheder og farer som gemsejægerne prøvede på de høje fjeldtinder, og hvorledes der måtte kravles hen ad de usikre snegesimser, dem vind og vejr kitter fast til fjeldranden, kravles på de dristige broer snefoget har kastet hen over de dybe afgrunde. Rudy så så kæk ud, hans øjne lyste mens han fortalte om jægerlivet, om gemsens klogskab og dristige spring, om den stærke føn og de rullende laviner. Han mærkede godt at ved hver ny beskrivelse vandt han mere og mere mølleren, og det der især tiltalte denne, var beretningen om lammegribbene og de dristige kongeørne.

Ikke langt herfra, inde i kanton Wallis, var der en ørnerede, ganske snildt bygget ind under den fremadludende fjeldkant. Der var en unge deroppe, den tog man ikke! En englænder havde for få dage siden budt Rudy en hel håndfuld guld for at skaffe ham ungen levende,

»men der er grænse for alt,« sagde han, »ørneungen dér er ikke til at tage, det ville være en galskab at indlade sig derpå!«

Og vinen flød, og talen flød, men aftenen var alt for kort, syntes Rudy, og dog var det over midnat da han gik fra dette første besøg i møllen.

Lysene blinkede endnu en kort stund gennem vinduet og mellem de grønne grene. Ud fra den åbne låge på taget kom stuekatten, og hen ad tagrenden kom køkkenkatten.

»Ved du nyt på møllen?« sagde stuekatten. »Her er stiltiende forlovelse i huset! Fatter ved det ikke endnu. Rudy og Babette har hele aftenen trådt hinanden på poterne under bordet, mig trådte de to gange, men jeg mjavede dog ikke, det havde da vakt opmærksomhed!«

»Det ville dog jeg have gjort!« sagde køkkenkatten.

»Hvad der skikker sig i køkkenet, skikker sig ikke i stuen!« sagde stuekatten. »Jeg gad nu bare vide hvad mølleren vil sige når han hører om forlovelsen!«

Ja, hvad ville mølleren sige, det gad også Rudy nok vide, men vente længe på at vide det kunne han ikke, og derfor ikke mange dage efter, da omnibussen rumlede over Rhônebroen mellem Wallis og Vaud, sad Rudy i den med godt mod som altid og dejlige tanker om jaord endnu i denne aften.

Og da så aftenen kom, og omnibussen kørte samme vej tilbage, ja, så sad også Rudy i den samme vej tilbage, men i møllen løb stuekatten med nyt.

»Ved du det, du fra køkkenet! Mølleren ved nu alting. Det var en rar ende det tog! Rudy kom her hen imod aften, og han og Babette havde meget at hviske og tiske om, de stod på gangen lige ud for møllerens kammer. Jeg lå ved fødderne af dem, men de havde hverken øjne eller tanke for mig. »Jeg går lige ind til din far,« sagde Rudy, »det er en ærlig sag.« »Skal jeg følge dig?« sagde Babette, »det vil give dig mod!« »Jeg har mod nok!« sagde Rudy, »men er du med, må han se mildt, enten han vil eller ej!« Og så gik de ind. Rudy trådte mig voldsomt på halen. Rudy er uendelig kejtet! Jeg mjavede, men hverken han eller Babette havde ører at høre med. De åbnede døren, gik ind begge to, jeg foran, men jeg sprang op på en stoleryg, jeg kunne ikke vide hvorledes Rudy ville sparke ud. Men mølleren sparkede ud! Det var et godt spark! Ud ad døren, op på bjerget til gemserne! Dem kan nu Rudy sigte på og ikke på vor lille Babette!«

»Men hvad blev der sagt?« spurgte køkkenkatten.

»Sagt!« – »Der blev sagt alt hvad de således siger når de går på frieri: »Jeg holder af hende, og hun holder af mig. Og når der er mælk i bøtten til en, så er der også mælk i bøtten til to.« »Men hun sidder dig for højt!« sagde mølleren, »hun sidder på gryn, på guldgryn, ved du nok! Hende når du ikke!« »Intet sidder for højt, man kan nå det når man kun vil!« sagde Rudy, for rask på det er han. »Men ørneungen kan du dog ikke nå, sagde du sidst. Babette sidder højere!« »Jeg tager dem begge to!« sagde Rudy. »Ja, jeg skal forære dig hende når du forærer mig den levende ørneunge!« sagde mølleren og lo så vandet stod ham i ansigtet. »Men nu skal du have tak for visitten, Rudy! Kom igen i morgen, så er der ingen hjemme! Farvel Rudy!« Og Babette sagde også farvel, så ynkelig som en lille kattekilling der ikke kan se sin mor. »Et ord er et ord, en mand en mand!« sagde Rudy. »Græd ikke, Babette, jeg bringer ørneungen!« »Du brækker halsen, håber jeg!« sagde mølleren, »og så slipper vi for dit løb!« Det kalder jeg at sparke! Nu er Rudy af sted, og Babette sidder og græder, men mølleren synger tysk, det har han lært på rejsen! Jeg vil nu ikke sørge over det, det hjælper ikke!«

»Men det er dog altid et udseende!« sagde køkkenkatten.

7

Ørnereden

Fra fjeldstien klang jodlen så lystig og stærk, det tydede på godt humør og frejdigt mod. Det var Rudy, han gik til sin ven Vesinand.

»Du må hjælpe mig! Vi får Ragli med, jeg må tage ørneungen oppe på fjeldranden.«

»Vil du ikke tage det sorte af månen først, det er nok lige let!« sagde Vesinand. »Du er i godt humør!«

»Ja, for jeg tænker på at holde bryllup! Men nu, alvor talt, du skal vide hvorledes sagerne står for mig!«

Og snart vidste Vesinand og Ragli hvad det var Rudy ville.

»Du er en vovsom knøs!« sagde de. »Det går ikke! Du brækker halsen!«

»Man falder ikke ned når man ikke tror på det,« sagde Rudy.

Ved midnat tog de af sted med stænger, stiger og reb. Vejen gik mellem krat og buske, hen over rullende sten, altid opad, opad i den mørke nat. Vandet brusede nede, vandet rislede foroven, fugtige skyer drev i luften. Jægerne nåede den stejle fjeldrand, mørkere blev det her, fjeldvæggene næsten mødtes, og kun højt oppe i den smalle spalte lysnede luften. Tæt ved under dem var dyb afgrund med et brusende vand. Stille sad de alle tre, de ville vente daggry, da fløj ørnen ud, den måtte først skydes før der kunne være tanke om at få ungen. Rudy sad på hug, så stille som var han et stykke af stenen han sad på, geværet havde han foran sig stillet til skud, øjnene ufravendt den øverste kløft hvor ind under den fremadludende klippe ørnereden skjultes. De tre jægere ventede længe.

Nu lød højt over dem en knagende, susende lyd, der blev mørkt ved en stor, svævende genstand. To bøssepiber sigtede idet den sorte ørneskikkelse fløj ud fra reden. Der faldt et skud, et øjeblik bevægede sig de udbredte vinger, og derpå langsomt dalede fuglen som om den med sin størrelse og sin vingestrækning måtte fylde hele kløften og i sit fald rive jægerne med. Ørnen sank i dybet. Det knagede i trægrene og buske, der knækkedes ved fuglens fald. Og nu begyndte en travlhed. Tre af de længste stiger bandtes sammen, de måtte nå derop. De stilledes på det yderste sidste fodfæste ved afgrundsranden, men de nåede ikke derop. Og glat som en mur var klippevæggen et langt stykke højere op hvor reden skjultes i læ af den øverste fremspringende klippekold. Efter nogen rådslagning blev man enig om at der var intet bedre at gøre end ovenfra at hejse ned i kløften to sammenbundne stiger, og da at få disse sat i forbindelse med de tre der allerede nedenfra var stillet op. Med stort besvær fik man de to stiger slæbt øverst op og dér gjort tovene fast. Stigerne skødes ud over den fremspringende klippe og hang da frit svævende midt over afgrunden. Rudy sad allerede der på det nederste trin. Det var en iskold morgen, skytågerne løftede sig nede fra den sorte kløft. Rudy sad derude som en flue sidder på det vippende halmstrå en redebyggende fugl har tabt på randen af den høje fabriksskorsten, men fluen kan flyve når strået går løst, Rudy

kunne kun brække halsen. Vinden omsusede ham, og nede i afgrunden brusede det ilende vand fra den optøede gletsjer, Isjomfruens palads.

Nu satte han stigen i en svingende bevægelse som edderkoppen der fra sin lange, svævende tråd vil gribe fast, og da Rudy fjerde gang rørte spidsen af de nedenfra opstillede sammenbundne stiger havde han tag i dem, de blev med sikker og kraftig hånd føjet sammen, dog altid dinglende som havde de slidte hængsler.

Et svajende rør syntes de fem lange stiger der nåede op mod reden, hældende sig lodret mod klippevæggen. Dog nu kom det farligste, der skulle klatres som katten kan klatre, men Rudy kunne det også, katten havde lært ham det. Han fornemmede ikke svimlen der trådte luft bagved ham og strakte sine polyparme ud efter ham. Nu stod han på stigens øverste trin og mærkede at endnu her nåede han ikke højt nok til at se ind i reden, kun med hånden kunne han nå op til den. Han prøvede hvor fast de nederste tykke, i hinanden flettede grene, der udgjorde redens nederste del, sad, og da han havde sikret sig en tyk og urokkelig gren, svingede han sig fra stigen op mod grenen og havde nu bryst og hoved over reden, men her strømmede ham i møde en kvælende stank af ådsler. Forrådnede lam, gemser og fugle lå her sønderflængede. Svimlen, der ikke mægtede at røre ham, pustede de giftige dunster ind i hans ansigt for at han skulle fortumles, og nede i det sorte, gabende dyb, på det ilende vand, sad Isjomfruen selv med sit lange, hvidgrønne hår og stirrede med dødsøjne som to bøssepiber.

»Nu fanger jeg dig!«

I en krog af ørnereden så han sidde, stor og mægtig, ørneungen, der endnu ikke kunne flyve. Rudy hæftede sine øjne på den, holdt sig med al kraft ved sin ene hånd og kastede med den anden hånd slyngen om den unge ørn. Fanget var den lyslevende, dens ben var i den snærende snor, og Rudy smed slyngen med fuglen hen over sin skulder, så at dyret hang et godt stykke nede under ham idet han ved et hjælpende nedhængende tov holdt sig fast til fodspidsen igen nåede den øverste kant af stigen.

»Hold fast! Tro ikke du falder, så falder du ikke!« Det var den gamle lærdom, og den fulgte han, holdt fast, kravlede, var vis på ikke at falde, og han faldt ikke.

Nu lød der en jodlen så kraftig og glad. Rudy stod på den faste klippegrund med sin ørneunge.

8

Hvad nyt stuekatten kunne fortælle

»Her er det forlangte!« sagde Rudy, der trådte ind hos mølleren i Bex og satte på gulvet en stor kurv, tog så klædet af, og der gloede frem to gule, sortkransede øjne, så gnistrende, så vilde, ret til at brænde og bide sig fast hvor de så. Det korte, stærke næb gabte til bid, halsen var rød og dunet.

»Ørneungen!« råbte mølleren. Babette gav et skrig og sprang til siden, men kunne ikke få sine øjne hverken fra Rudy eller ørneungen.

»Du lader dig ikke kyse!« sagde mølleren.

»Og I holder altid ord!« sagde Rudy, »hver har sit kendemærke!«
 »Men hvorfor knækkede du ikke halsen?« spurgte mølleren.
 »For jeg holdt fast!« svarede Rudy, »og det gør jeg endnu! Jeg holder fast på Babette!«
 »Se først til at du har hende!« sagde mølleren og lo, og det var gode tegn, vidste Babette.
 »Lad os få ørneungen ud af kurven, det er farligt at se hvorledes den glør! Hvor fik du tag i den?«

Og Rudy måtte fortælle, og mølleren så med øjne der blev større og større.

»Med dit mod og din lykke kan du forsørge tre koner!« sagde mølleren.

»Tak, tak!« råbte Rudy.

»Ja, Babette har du da ikke endnu!« sagde mølleren og slog i spøg den unge alpejæger på skulderen.

»Ved du nyt på møllen?« sagde stuekatten til køkkenkatten. »Rudy har bragt os ørneungen og tager Babette i bytte. De har kysset hinanden og ladet faren se derpå! Det er da så godt som forlovelse. Den gamle sparkede ikke ud, han trak kløerne ind, tog sig en middagslur og lod de to sidde og logre. De har så meget at fortælle, de bliver ikke færdige til julen!«

Og de blev heller ikke færdige til julen. Vinden hvirvlede det brune løv, sneen fæg i dalen som på de høje bjerge. Isjomfruen sad i sit stolte slot, der tog til i vintertid. Klippevæggene stod med isslag og favntykke, elefantunge istapper der hvor i sommeren fjeldstrømmen lod sit vandslør vaje. Isguirlander af fantastiske iskrystaller skinnede over de snepudrede graner. Isjomfruen red på den susende vind hen over de dybeste dale. Snetæppet var lagt helt ned til Bex, hun kunne komme der og se Rudy inden døre, mere end han var vant til, han sad hos Babette. Til sommer skulle brylluppet stå. Det ringede tit for deres ører, så ofte talte venner derom. Der var solskin, den dejligste alperose glødede, den muntre, leende Babette, dejlig som foråret der kom, foråret der lod alle fugle synge om sommertid, om bryllupsdag.

»Hvor de to kan sidde og hænge over hinanden!« sagde stuekatten. »Nu er jeg ked af det, miav!«

9

Isjomfruen

Foråret havde udfoldet sin saftiggrønne guirlande af valnødde- og kastanjetræer, den svulmede især fra broen ved St. Maurice til Genfersøens bred langs Rhône, der med voldsom fart jog fra sit udspring under den grønne gletsjer, ispaladset hvor Isjomfruen bor, hvor hun af den skarpe vind lader sig bære op på den øverste snemark og i det stærke sollys strækker sig på de fygede bolstre. Der sad hun og skuede med langsynet blik ned i de dybe dale hvor menneskene som myrer på den solbeskinnede sten travle rørte sig.

»Åndskræfter, som solens børn kalder eder,« sagde Isjomfruen, »kryb er I! En rullende snebold, og I og eders huse og byer er mast og udvisket!« Og hun løftede sit stolte hoved højere og så med dødlynende øjne vidt om og dybt ned. Men fra dalen lød en rullen, sprængning af klipper, menneskeværk. Veje og tunneler for jernbaner blev anlagt.

»De leger muldvarp,« sagde hun, »de graver gange, derfor høres lyd som flinteskud. Flytter jeg mine slotte, da bruser det stærkere end tordenens drøn.«

Fra dalen løftede sig en røg, den bevægede sig fremad som et flagrende slør, en vajende fjerbusk fra lokomotivet der på den nysåbnede jernbane drog banetoget, denne bugtende slange hvis led er vogn ved vogn. Pilsnar skød den frem.

»De leger herrer dernede, åndskræfterne,« sagde Isjomfruen. »Naturmagternes kræfter er dog de rådende,« og hun lo, hun sang, det ragede i dalen.

»Nu rullede der en lavine!« sagde menneskene dernede.

Men solens børn sang endnu højere om menneske-*tanken*, der råder, der spænder havet under åg, flytter bjerge, fylder dale. Menneske-tanken der er naturkræfternes herre. I samme stund just kom hen over snemarken hvor Isjomfruen sad, et selskab af rejsende. De havde bundet sig med tov fast til hverandre for at være som et større legeme på den glatte isflade ved de dybe afgrunde.

»Kryb!« sagde hun. »I være naturmagtens herrer!« og hun vendte sig fra dem og så spottende ned i den dybe dal hvor jernbanetoget brusede forbi.

»Der sidder de, disse *tanker*! De sidder i kræfternes vold! Jeg ser dem hver! – En sidder stolt som en konge, alene. Der sidder de i klump. Der sover halvdelen. Og når dampdragen holder stille, stiger de ud, går deres gang. Tankerne går ud i verden!« Og hun lo.

»Der rullede igen en lavine!« sagde de dernede i dalen.

»Os når den ikke!« sagde to på dampdragens ryg, »to sjæle og én tanke«, som det hedder. Det var Rudy og Babette, også mølleren var med.

»Som bagage!« sagde han. »Jeg er med som det nødvendige!«

»Der sidder de to!« sagde Isjomfruen. »Mangen gemse har jeg knust, millioner alperoser har jeg knækket og brækket, ikke roden blev! Jeg sletter dem ud! Tankerne! Åndskræfterne!« Og hun lo.

»Nu rullede igen en lavine,« sagde de nede i dalen.

10

Gudmor

I Montreux, en af de nærmeste byer der med Clarens, Vernex og Crin danner guirlande om Genfersøens nordøstlige del, boede Babettes gudmor, den engelske fornemme dame med sine døtre og en ung slægtning. De var nyligt indtrufne, dog havde mølleren allerede aflagt dem visit, meldt Babettes forlovelse og fortalt om Rudy og ørneungen, om besøget i Interlaken, kort sagt den hele historie, og den havde i højeste grad fornøjet og indtaget for Rudy og for Babette, og for mølleren med. De måtte nu endelig alle tre komme, og derfor kom de. – Babette skulle se sin gudmor, gudmor se Babette.

Ved den lille stad Villeneuve, for enden af Genfersøen, lå dampskibet der på en halv times fart når derfra til Vernex, lige under Montreux. Det er en af digtere besungen kyst; her, under valnøddetræerne ved den dybe, blågrønne sø, sad Byron og skrev sine melodiske vers om den fangne i det skumle klippeslot Chillon. Hist hvor Clarens spejler sig med grædepilene

i vandet, vandrede Rousseau, drømmende om Heloise. Rhônefloden glider frem under Savoyens høje, snedækkede bjerge, her ligger ikke langt fra dens udløb i søen en lille ø, ja, den er så lille at den fra kysten synes at være et fartøj derude. Det er en klippegrund som for et hundrede år siden en dame lod steninddæmme, belægge med jord og beplante med tre akacietræer, de overskygger nu den hele ø. Babette var aldeles henrykt over den lille plet, den var hende det yndigste på hele sejladsen, der skulle man hen, der måtte man hen, der måtte være mageløst yndigt at være, mente hun. Men dampskibet gik forbi og lagde an som det skulle, ved Vernex.

Det lille selskab vandrede herfra op mellem de hvide, solbelyste mure der omgiver vinhaverne foran den lille bjergby Montreux, hvor figentræerne skygger foran bondens hus, laurbær og cypresser gror i haverne. Halvvejs oppe lå pensionen hvor gudmor boede.

Modtagelsen var meget hjertelig. Gudmor var en stor, venlig kone med et rundt, smilende ansigt. Som barn må hun have været et sandt rafaelsk englehoved, men nu var hun et gammelt englehoved som de sølvhvide hår rigt krøllede om. Døtrene var pyntelige, fine, lange og slanke. Den unge fætter der var med og ganske klædt i hvidt fra top til tå, med forgyldt hår og forgyldte bakkenbarter så store at de kunne have været fordelt til tre gentlemen, viste straks mod den lille Babette den allerstørste opmærksomhed.

Rigt indbundne bøger, nodeblade og tegninger lå spredt over det store bord, balkondøren stod åben ud til den dejlige udstrakte sø, der var så blank og stille at Savoyens bjerge med småbyer, skove og snetoppe omvendt afspejlede sig.

Rudy, der ellers altid var kæk, livsfrisk og frejdig, følte sig slet ikke i sit es, som man kalder det. Han bevægede sig her som om han gik på ærter hen over et glat gulv. Hvor tiden var sej at slide på, den gik i trædemølle! Og nu skulle man spadserere! Det gik lige så langsommeligt, to skridt frem og et tilbage kunne Rudy gøre for at være i trit med de andre. Ned til Chillon, det gamle skumle slot på klippeøen, gik de for at se på pinselspæl og dødsfængsler, rustne lænker i klippemuren, stenbriks for de dødsdømte, falddøre hvor de ulykkelige var styrtet ned og spiddet på jernpigge midt i brændingen. Det kaldte de en fornøjelse at se på. Et rettersted var det, løftet ved Byrons sang ind i poesiens verden. Rudy følte så aldeles retterstedet. Han lænede sig til vinduets store stenarme og så ned i det dybe, blågrønne vand og over til den lille ensomme ø med de tre akacier, dér ønskede han sig, fri for hele dette pludrende selskab. Men Babette følte sig særdeles glad. Hun havde moret sig mageløst, sagde hun siden. Fætteren fandt hun var komplet.

»Ja, komplet gavflab!« sagde Rudy, og det var første gang Rudy sagde noget der ikke behagede hende. En lille bog havde englænderen foræret hende til erindring om Chillon, det var Byrons digtning: »Fangen i Chillon« oversat i det franske sprog så at Babette kunne læse den.

»Bogen kan være god nok!« sagde Rudy, »men den fintkæmmede fyr som gav dig den, gjorde ingen lykke hos mig!«

»Han så ud som en melsæk uden mel!« sagde mølleren og lo ad sin vittighed. Rudy lo med og sagde at det var godt og rigtigt sagt.

11

Fætteren

Da Rudy et par dage efter kom i besøg til møllen, fandt han den unge englænder der. Babette satte just for ham kogte foreller, dem hun bestemt selv havde pyntet med persillen at de kunne se stadselige ud. Det behøvedes slet ikke. Hvad ville englænderen her? Hvad skulle han her? Trakteres og kredenses af Babette? Rudy var skinsyg, og det morede Babette. Det fornøjede hende at se ham fra alle hans hjertes sider, de stærke og de svage. Kærligheden var endnu en leg, og hun legede med Rudys hele hjerte, og dog, det må man sige, han var hendes lykke, hendes livs tanke, det bedste og herligste i denne verden, men jo mørkere han så, des mere lo hendes øjne, hun kunne gerne have kysset den blonde englænder med de forgyldte bakkenbarter dersom hun derved opnåede at Rudy løb rasende bort, det just viste hende hvor højt hun var elsket af ham. Men det var ikke rigtigt, ikke klogt af lille Babette, men hun var jo kun nitten år. Hun tænkte ikke derover, tænkte endnu mindre på hvorledes hendes adfærd kunne tydes mere lystig og let af den unge englænder end det just skikkede sig for møllerens ærbare, nyforlovede datter.

Hvor landevejen fra Bex løber hen under den snebedækkede klippehøjde, som der i landets sprog kaldes Diablerets, lå møllen ikke langt fra en rivende bjergstrøm der var hvidgrå som pisket sæbevand. Denne drev ikke møllen, derimod en mindre strøm som på den anden side floden styrtede ned fra klippen og gennem en stensætning under vejen ved sin kraft og fart løftede sig og løb så i et lukket bjælkebassin, en bred rende hen over den rivende flod drejede det store møllehjul. Renden var så righoldig med vand at den strømmede over og frembød således en våd, slibrig vej for den som det kunne falde ind her at nå hurtigere over til møllen, og det indfald havde en ung mand, englænderen. Hvidklædt som en møllersvend klatrede han i aftenstunden ledet af lyset der skinnede ud fra Babettes kammer. Klatren havde han ikke lært, og nær var han gået på hovedet i strømmen, men slap med våde ærmer og overstærkede bukser. Dyndvåd og tilsølet kom han hen under Babettes vinduer, hvor han klatrede op i det gamle lindetræ og der efterlignede uglen, anden fugl kunne han ikke synge efter. Babette hørte det og tittede frem gennem de tynde gardiner, men da hun så den hvide mand og nok tænkte hvem det var, slog hendes lille hjerte af skræk, men også af vrede. Hun slukkede i hast lyset, følte efter om alle vindueskramper var på, og så lod hun ham tude og hyle.

Skrækkeligt ville det være om Rudy nu var her på møllen, men Rudy var ikke på møllen, nej, det var meget værre, han var lige der nedenfor. Der blev talt højt, vrede ord, der ville blive slagsmål, måske drab.

Babette åbnede i skræk vinduet, råbte Rudys navn, bad ham dog gå, hun tålte ikke at han blev, sagde hun.

»Du tåler ikke at jeg bliver!« udbrød han, »det er altså en aftale! Du venter gode venner bedre end mig! Skam dig, Babette!«

»Du er afskyelig!« sagde Babette. »Jeg hader dig!« og nu græd hun. »Gå! Gå!«

»Det har jeg ikke fortjent!« sagde han, og han gik, hans kinder var som ild, hans hjerte var som ild.

Babette kastede sig på sengen og græd.

»Så højt som jeg elsker dig, Rudy! Og du kan tro ilde om mig!«

Og hun var vred, meget vred, og det var godt for hende, ellers havde hun været dybt bedrøvet. Nu kunne hun falde i søvn og sove ungdommens styrkende søvn.

12

Onde magter

Rudy forlod Bex, gik ad hjemvejen, søgte op på bjergene i den friske, afkølede luft, hvor sneen lå, hvor Isjomfruen rådede. Løvtræerne stod dybt nede som var de kun kartoffeltoppe, gran og busk blev mindre, alperoserne groede ved sneen, der lå i enkelte pletter som linned på blegen. Der stod en blå ensian, han knuste den med geværkolben.

Højere oppe viste sig to gemser, Rudys øjne fik glans, tankerne ny flugt, men han var ikke nær nok for at gøre et sikkert skud. Højere steg han, hvor kun et stridt græs voksede mellem stenblokkene. Gemserne gik roligt på snemarken, ivrigt skyndte han sig, skytågerne sænkede sig omkring ham, og pludselig stod han foran den stejle klippevæg, regnen begyndte at strømme ned.

Han følte en brændende tørst, hede i hovedet, kulde i sine andre lemmer. Han greb efter sin jagtflaske, men denne var tom, han havde ikke tænkt på den da han stormede op i bjergene. Aldrig havde han været syg, men nu havde han en fornemmelse deraf. Træt var han, lyst følte han til at kaste sig ned og sove, men alt strømmede med vand, han søgte at tage sig sammen. Underligt sitrede genstandene for hans øjne, men da så han pludselig hvad han aldrig havde set her før, et nytømret lavt hus der hældede sig op til klippen, og i døren stod en ung pige, han troede at det var skoleholderens Anette, som han engang havde kysset i dansen, men det var ikke Anette, og dog havde han set hende før, måske ved Grindelwald hin aften han vendte hjem fra skyttelavet i Interlaken.

»Hvor kommer du her?« spurgte han.

»Jeg er hjemme,« sagde hun. »Jeg vogter min hjord.«

»Din hjord, hvor græsser den? Her er kun sne og klipper!«

»Du ved god besked!« sagde hun og lo. »Her bagved, lidt nede, er en dejlig græsgang. Der går mine geder. Jeg hytter dem godt. Ikke én mister jeg, hvad mit er, bliver mit!«

»Du er kæk!« sagde Rudy.

»Du også!« svarede hun.

»Har du mælk, så giv mig den! Jeg tørster ganske ulideligt!«

»Jeg har noget bedre end mælk!« sagde hun, »det skal du få! I går kom her rejsende med deres fører, de glemte en halv flaske vin som du nok aldrig har smagt den. De henter den ikke, jeg drikker den ikke, drik du!«

Og hun kom frem med vinen, hældte den i en træskål og gav Rudy.

»Den er god!« sagde han. »Aldrig smagte jeg så varmende, så ildfuld en vin!« og hans øjne strålede, der kom et liv, en glød i ham, som om alle sorger og tryk dunstede bort. Den sprudlende, friske menneskenatur rørte sig i ham.

»Men det er jo dog skoleholderens Anette!« udbrød han. »Giv mig et kys!«

»Ja, giv mig den smukke ring du bærer på fingeren!«

»Min brudering?«

»Just den!« sagde pigen og gød vin i skålen, satte den for hans læber, og han drak. Der strømmede livsens glæde ind i hans blod, den hele verden var hans, syntes han, hvorfor plage sig! Alt er til for at nyde og lyksaliggøre os! Livsens strøm er glædens strøm, rives med af den, lade sig bære af den, det er lyksalighed. Han så på den unge pige, det var Anette og dog ikke Anette, endnu mindre troldfantomet, som han havde kaldt hende han mødte ved Grindelwald. Pigen her på bjerget var frisk som den nyfaldne sne, svulmende som alperosen og let som et kid. Dog altid skabt af Adams ribben, menneske som Rudy. Og han slyngede sine arme om hende, så ind i hendes forunderlige klare øjne, kun et sekund var det og i dette, ja, forklar, fortæl, giv os det i ord – var det åndens eller dødens liv der fyldte ham, blev han løftet eller sank han ned i det dybe, dræbende issvælg, dybere, altid dybere? Han så isvæggene som et blågrønt glas, uendelige kløfter gabte rundt om, og vandet dryppede klingende som et klokkespil og dertil så perleklart, lysende i blåhvide flammer. Isjomfruen gav ham et kys der isnede ham igennem hans ryghvirvler ind i hans pande, han gav et smertens skrig, rev sig løs, tumlede og faldt, det blev nat for hans øjne, men han åbnede dem igen. Onde magter havde øvet deres spil.

Borte var alpepigen, borte den skjulende hytte, vandet drev ned af den nøgne klippevæg, sneen lå rundt om. Rudy rystede af kulde, gennemblødt til skindet, og hans ring var borte, bruderingen Babette havde givet ham. Hans gevær lå i sneen hos ham, han tog det, ville skyde det af, det klikkede. Våde skyer lå som faste snemasser i kløften, svimlen sad der og lurede på det kraftløse bytte, og under hende klang det i den dybe kløft som om en fjeldblok faldt, knuste og bortrev alt hvad der ville standse den i faldet.

Men i møllen sad Babette og græd; Rudy havde i seks dage ikke været der. Han som havde uret, han som burde bede hende om tilgivelse, for med hele sit hjerte elskede hun ham.

13

I møllerens hus

»Det er et rædsomt vrøvl med de mennesker!« sagde stuekatten til køkkenkatten. »Nu er det igen i stykker med Babette og Rudy. Hun græder, og han tænker nok ikke mere på hende!«

»Det kan jeg ikke lide!« sagde køkkenkatten.

»Jeg ikke heller!« sagde stuekatten, »men jeg vil ikke sørge over det! Babette kan jo blive kæreste med de røde bakkenbarter! Han har da heller ikke været her siden han ville på taget!«

Onde magter har deres spil, uden om os og inden i os, det havde Rudy fornemmet og tænkt over. Hvad var der foregået om ham og i ham der højt på bjerget? Var det syner eller en feberdrøm, aldrig havde han kendt til feber eller sygdom før. Et indblik i sig selv havde han gjort idet han dømte Babette. Han tænkte på den vilde jagt i sit hjerte, den hede føn som dér nys brød løs. Kunne han skrifte alt for Babette, hver tanke der i fristelsens stund hos ham

kunne blive til gerning. Hendes ring havde han tabt, og just i dette tab havde hun genvundet ham. Kunne hun skrive for ham? Det var som hans hjerte skulle gå itu idet han tænkte på hende. Der løftede sig så mange erindringer, han så hende lyslevende, leende, et overgivent barn, mangt et kærligt ord hun havde talt i sit hjertes fylde, fløj som et solblink ind i hans bryst, og snart var et helt solskin derinde for Babette.

Hun måtte kunne skrive for ham, og hun skulle det.

Han kom til møllen. Det kom til skriftemål, det begyndte med et kys og endte med at Rudy var synderen, *hans* store fejl var det at kunne tvivle om Babettes troskab, det var næsten afskyeligt af ham! Slig mistro, slig heftighed kunne føre dem begge i ulykke. Ja, ganske vist! Og derfor holdt Babette en lille prædiken for ham, den fornøjede hende selv, og den klædte hende så yndigt, dog i ét havde Rudy ret, gudmors slægting var en gavflab! Hun ville brænde den bog han havde foræret hende, og ikke eje det mindste der kunne huske hende på ham.

»Nu er det overstået!« sagde stuekatten. »Rudy er her igen, de forstår hinanden, og det er den største lykke, siger de.«

»Jeg hørte i nat,« sagde køkkenkatten, »rotterne siger den største lykke er at æde tællelys og at have fuldt op for sig af fordærvet flæsk. Hvem skal man nu tro, rotterne eller kærestefolkene?«

»Ingen af dem!« sagde stuekatten. »Det er altid det sikreste!«

Den største lykke for Rudy og Babette var just i sin opgang, den skønneste dag, som den kaldes, havde de i vente, bryllupsdagen.

Men ikke i kirken i Bex, ikke i møllerens hus, skulle brylluppet stå. Gudmor ville at brylluppet fejredes hos hende, og at vielsen fandt sted i den smukke lille kirke i Montreux. Mølleren holdt på at dette forlangende skulle opfyldes. Han alene vidste hvad gudmor havde bestemt for de nygifte. De fik af hende en brudegave der nok var en sådan lille føjelighed værd. Dagen var bestemt. Allerede aftenen forud ville de rejse til Villeneuve for med skibet om morgenen at sætte så betids over til Montreux at gudmors døtre kunne pynte bruden.

»Der bliver vel andendagsbryllup her i huset!« sagde stuekatten. »Ellers giver jeg ikke et miav for det hele!«

»Her bliver gilde!« sagde køkkenkatten, »ænder er slagtet, duer kvalt, og et helt dyr hænger på væggen. Jeg får tandklø ved at se på det! – I morgen begynder da rejsen!«

Ja, i morgen! – Denne aften sad Rudy og Babette som forlovede sidste gang i møllen.

Udenfor var alpegløden, aftenklokken klang, solstrålernes døtre sang: »Det bedste sker!«

14

Syner i natten

Solen var nede, skyerne sænkede sig i Rhône-dalen mellem de høje bjerge, vinden blæste sydfra, en Afrikas vind, ned over de høje alper, en føn der rev skyerne sønder, og da vinden var faret hen, blev det et øjeblik ganske stille. De sønderrevne skyer hang i fantastiske skikkelser mellem de skovgroede bjerge hen over den ilsomme Rhône-flod. De hang i

skikkelser som urverdenens sødyr, som luftens svævende ørn og som sumpens springende frøer. De sænkede sig ned på den rivende strøm, de sejlede på den og sejlede dog i luften. Strømmen førte med sig en med rod oprevet gran, vandet viste drejende hvirvler foran. Det var svimlen, mere end en, der drejede sig i kreds på den frembrusende strøm. Månen lyste på bjergtoppenes sne, på de mørke skove og de hvide sælsomme skyer, nattens syner, naturkræfternes ånder. Bjergbonden så dem gennem ruden, de sejlede dernede i skarer foran Isjomfruen. Hun kom fra sit gletsjerslot, hun sad på det skrøbelige skib, en oprevet gran, gletsjervandet bar hende ned ad strømmen til den åbne sø.

»Bryllupsgæsterne kommer!« susede og sang det i luft og vand.

Syner derude, syner derinde. Babette drømte en underlig drøm.

Det forekom hende som om hun var gift med Rudy, og det allerede i mange år. Han var nu på gemsejagt, men hun var i sit hjem, og der sad hos hende den unge englænder med de forgyldte bakkenbarter. Hans øjne var så varme, hans ord havde en trolddoms magt, han rakte hende hånden, og hun måtte følge ham. De gik bort fra hjemmet. Bestandigt nedad. – Og det var for Babette som lå der en byrde på hendes hjerte, den blev altid tungere, en synd var det mod Rudy, en synd mod Gud, og pludselig stod hun forladt, hendes klæder var revet itu af tjørne, hendes hår var gråt, hun så i smerte opad, og på fjeldranden øjnede hun Rudy. Hun strakte sine arme imod ham, men vovede ikke at kalde eller bede, og det ville heller ikke have hjulpet, thi snart så hun at det ikke var ham, men kun hans jægertrøje og hat der hang på alpestocken som jægerne stiller hen for at skuffe gemserne. Og i grænseløs smerte jamrede Babette: »O, var jeg død på min bryllupsdag, min lykkeligste dag! Herre, du min Gud, det havde været en nåde, en livsens lykke! Da var det bedste sket der kunne ske for mig og Rudy! Ingen ved sin fremtid!« og i gudløs smerte styrtede hun sig ned i den dybe fjeldkløft. Der brast en streng, der klang en sørgetone –!

Babette vågnede op, drømmen var endt – og udslettet, men hun vidste at hun havde drømt noget skrækkeligt og drømt om den unge englænder som hun i flere måneder ikke havde set, ikke tænkt på. Mon han var i Montreux? Skulle hun få ham at se ved brylluppet? Der gled en lille skygge hen om den fine mund. Brynene rynkede sig, men snart kom et smil og blinket i øjet, solen skinnede så smukt udenfor, og i morgen var det hendes og Rudys bryllup.

Han var allerede i stuen da hun kom derned, og snart gik det af sted til Villeneuve. De var så lykkelige de to, og mølleren med, han lo og strålede i det dejligste humør. En god far, en ærlig sjæl var han.

»Nu er vi herskabet hjemme!« sagde stuekatten.

15

Slutningen

Det var endnu ikke aften da de tre glade mennesker nåede Villeneuve og holdt deres måltid. Mølleren satte sig i lænestolen med sin pibe og tog en lille lur. De unge brudefolk gik arm i arm ud af byen, hen ad kørevejen under de buskbegroede klipper, langs den blågrønne,

dybe sø. Det skumle Chillon spejlede sine grå mure og tunge tårne i det klare vand, den lille ø med de tre akacier lå endnu nærmere, den så ud som en buket på søen.

»Der må være yndigt derovre!« sagde Babette, hun havde igen den største lyst at komme derover, og det ønske kunne straks opfyldes. Der lå en båd ved bredden, snoren som holdt den, var let at løse. Ingen så man der kunne spørges om tilladelse, og så tog man uden videre båden, Rudy forstod nok at ro.

Årerne greb som fiskens finner i det føjelige vand, det er så bøjeligt og dog så stærkt, det er helt ryg til at bære, helt mund til at sluge, mildt smilende, blødheden selv og dog skrækkindjagende og stærkt til at sønderbryde. Der stod et skummende kølvand efter båden, der i få minutter med de to nåede over til øen, hvor de steg i land. Her var ikke større plads end til en dans for de to.

Rudy svingede Babette to-tre gange rundt, og så satte de sig på den lille bænk under de nedhængende akacier, så hinanden ind i øjnene, holdt hinanden i hænderne, og alt rundt om strålede i glans af den synkende sol. Granskovene på bjergene fik et rødlig udseende ganske som blomstrende lyng, og hvor træerne slap, og klippestenen trådte frem, glødede den som om fjeldet var transparent, skyerne på himlen lyste som den røde ild, den hele sø var som det friske, blussende rosenblad. Alt som skyggerne løftede sig op ad Savoyens snedækkede bjerge, blev disse sortblå, men den øverste tinde skinnede som den røde lava, de genviste et moment fra bjergdannelsen da disse masser glødende løftede sig fra jordens skød og endnu ikke var slukket. Det var en alpegløden som Rudy og Babette aldrig troede at have set magen til. Det snedækkede Dent du Midi havde en glans som fuldmånens skive idet den løfter sig i horisonten.

»Så megen dejlighed! Så megen lykke!« sagde de to. »Mere har jorden ikke at give mig!« sagde Rudy. »En aftenstund som denne er dog et helt liv! Hvor tit fornemmede jeg min lykke som jeg fornemmer den nu, og tænkte om nu alting endte, hvor lykkeligt har jeg dog levet! Hvor velsignet er denne verden! Og dagen endte, men en ny begyndte igen, og jeg syntes at *den* var endnu smukkere! Vorherre er dog uendelig god, Babette!«

»Jeg er så lykkelig!« sagde hun.

»Mere har jorden ikke at give mig!« udbrød Rudy.

Og aftenklokkerne klang fra Savoyens bjerge, fra Schweiz' bjerge, i guldglans løftede sig mod vest det sortblå Jura.

»Gud give dig det herligste og bedste!« udbrød Babette.

»Det vil han!« sagde Rudy. »I morgen har jeg det! I morgen er du ganske min! Min egen lille, yndige kone!«

»Båden!« råbte Babette i det samme.

Båden der skulle føre dem tilbage, var gået løs og drev fra øen.

»Jeg henter den!« sagde Rudy, kastede sin kjole, rev sine støvler af, sprang i søen og tog raske tag hen imod båden.

Koldt og dybt var det klare, blågrønne isvand fra bjergets gletsjer. Rudy så ned deri, kun et eneste blik, og det var som så han en guldring trille, blinke og spille – sin tabte brudering tænkte han på, og ringen blev større, videde sig ud i en funklende kreds, og i denne lyste den klare gletsjer. Uendelige dybe kløfter gabte rundt om, og vandet dryppede klingende som et klokkespil og lysende med hvidblå flammer. I et nu så han hvad vi må sige i lange, mange ord. Unge jægere og unge piger, mænd og kvinder engang sunket i gletsjerens kløfter stod

her lyslevende med åbne øjne og smilende mund, og dybt under dem lød fra begravede byer kirkeklokkens klang. Menigheden knælede under kirkehvælvingen, isstykker dannede orgelpiber, fjeldstrømmen orglede. Isjomfruen sad på den klare, gennemsigtige bund, hun løftede sig op mod Rudy, kyssede hans fødder, og der gik en dødsisnen gennem hans lemmer, et elektrisk stød – is og ild! Man skelner ikke derimellem ved den korte berørelse. »Min! Min!« klang det om ham og ind i ham. »Jeg kyssede dig da du var lille! Kyssede dig på din mund! Nu kysser jeg dig på din tå og på din hæl, *min* er du hell!« Og han var borte i det klare, blå vand.

Alt var stille, kirkeklokkerne hørte op at ringe, de sidste toner forsvandt med glansen på de røde skyer.

»Min er du!« klang det i det dybe, »min er du!« klang det i det høje, fra det uendelige.

Dejligt at flyve fra kærlighed til kærlighed, fra jorden ind i himlen.

Der brast en streng, der klang en sørgetone, dødens iskys besejrede det forkrænkelige.

Forspillet endte for at livsdramaet kunne begynde, misklangen opløses i harmoni.

Kalder du det en sørgelig historie?

Stakkels Babette! For hende var det angstens stund! Båden drev længere og længere bort. Ingen i land vidste at brudeparret var på den lille ø. Aftenen tog til, skyerne sænkede sig, mørket kom. Ene, fortvivlet, jamrende stod hun der. Et Guds vejr hang over hende, lynblink lyste over Jurabjergene, over Schweizerlandet og over Savoyen. Fra alle sider blink på blink, drøn i drøn, de rullede i hinanden, flere minutter langt. Lynblinkene fik snart solens glans, man kunne se hver enkelt vinstok som ved middagstid, og straks derpå rugede igen det sorte mørke. Lynene dannede sløjfer, filtringer, zikzak, slog ned rundt om i søen, de lyste fra alle sider mens drønene voksede ved ekkoets bulder. På land drog man bådene op på strandbredden, alt hvad levende var, søgte ly. – Og nu strømmede regnen ned.

»Hvor er dog Rudy og Babette i dette Guds vejr?« sagde mølleren.

Babette sad med foldede hænder, med hovedet i sit skød, stum af smerte, af skrig og jamren.

»I det dybe vand,« sagde hun ind i sig selv. »Dybt nede, som under gletsjeren, er han!«

I hendes tanker kom hvad Rudy havde fortalt om sin mors død, om sin frelse, da han som lig løftedes op af gletsjernes kløfter. »Isjomfruen har ham igen!«

Og der lyste et lyn så blændende som solglans på den hvide sne. Babette fór i vejret, søen løftede sig i dette nu som en skinnende gletsjer, Isjomfruen stod der, majestætisk, blåbleg, skinnende, og ved hendes fødder lå Rudys lig. »Min!« sagde hun, og rundt om var igen mulm og mørke, skyllende vand.

»Grusomt!« jamrede Babette. »Hvorfor skulle dog han dø idet vor lykkes dag kom? Gud! Lys op i min forstand! Lys ind i mit hjerte! Jeg forstår ikke dine veje! Famler i din almagt og visdom!«

Og Gud lyste ind i hendes hjerte. Et tankeblink, en nådens stråle, hendes drøm sidste nat, lyslevende, gennemblinkede hende. Hun huskede ordene hun havde talt: ønsket om det bedste for sig og Rudy.

»Ve mig! Var det syndens frø i mit hjerte? Var min drøm et fremtidsliv hvis streng måtte rives over for min frelses skyld? Jeg elendige!«

Jamrende sad hun i den mulmmørke nat. I dens dybe stilhed klang, syntes hun, endnu Rudys ord, de sidste han her sagde: »Mere lykke har jorden ikke at give mig!« De klang i glædens fylde, de gentoges i smertens væld.

Et par år er hengået siden. Søen smiler, kysterne smiler, vinranken sætter svulmende druer. Dampskibe med vajende flag jager forbi, lystbåde med deres to udspændte sejl flyver som hvide sommerfugle hen over vandspejlet. Jernbanen over Chillon er åbnet, den fører dybt ind i Rhône-dalen. Ved hver station udstiger fremmede, de kommer med deres i rødt indbundne rejsebog og læser sig til hvad mærkeligt de har at se. De besøger Chillon, de ser derude i søen den lille ø med de tre akacier og læser i bogen om brudeparret der i året 1856 en aftenstund sejlede derover, brudgommens død, og: »først næste morgen hørte man på kysten brudens fortvivlede skrig.«

Men rejsebogen melder intet om Babettes stille levedage hos sin far, ikke i møllen, der bor nu fremmede, men i det smukke hus nær banegården hvor fra vinduet hun mangan aften endnu ser hen over kastanjetræerne til de snebjerge hvor engang Rudy tumlede sig. Hun ser i aftenstunden alpegløden, solens børn lejrer sig deroppe og gentager sangen om vandringsmanden som hvirvelvinden afrev kappen og førte bort: Hylsteret og ikke manden tog den.

Der er rosenlans på bjergets sne, der er rosenlans i hvert hjerte hvor tanken er: »Gud lader det bedste ske for os!« men det bliver os ikke altid åbenbaret således som det blev for Babette i hendes drøm.